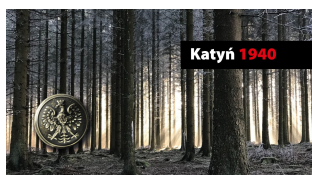

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/zbrodnie-katynskie/141887,81-rocznica-Zbrodni-Katynskiej-IPN-oddaje-hold-ofiarom-sowieckie-go-mordu.html
2022-06-30, 00:48

81. rocznica Zbrodni Katyńskiej. IPN oddaje hołd ofiarom sowieckiego mordu

13 kwietnia obchodzimy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Ludobójstwo, dokonane przez funkcjonariuszy NKWD na blisko 22 tys. obywatelach II Rzeczypospolitej, do dziś pozostaje niezabliźnioną raną. Wśród nich było 14,5 tys. jeńców wojennych - oficerów i policjantów - z obozów w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie oraz 7,3 tys. więźniów aresztowanych na terenach okupowanych przez ZSRS.

Decyzja Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 r. o likwidacji polskich jeńców wojennych bez wzywania aresztowanych, bez przedstawiania im zarzutów, decyzji o zakończeniu śledztwa ani aktu oskarżenia, do dziś budzi przerażenie. Już 3 kwietnia 1940 roku rozpoczęła się likwidacja obozu w Kozielsku. Wszystkich zgromadzonych w nim jeńców zabito w katyńskim lesie. Przez kolejne sześć tygodni kolejni polscy oficerowie byli wywożeni z obozów i rozstrzeliwani: żołnierze ze Starobielska - w Charkowie, a policjanci z Ostaszkowa - w Kalininie. Kolejnych mordów NKWD dokonało w Chersoniu, Charkowie, Kijowie i Mińsku.

Dziś Katyń jest nie tylko miejscem straszliwej zbrodni, ale również symbolem pamięci o wymordowanej polskiej inteligencji oraz nieustępliwego dążenia do prawdy. Po latach kłamliwej propagandy przywracamy szacunek ofiarom.

W 81. rocznicę Zbrodni Katyńskiej IPN podjął szereg działań upamiętniających tych, którzy byli do końca wierni Polsce.

CENTRALA IPN

13 kwietnia, Warszawa, godz. 11.00 - [konferencja prasowa poświęcona tematyce Zbrodni Katyńskiej oraz II edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego o Totalitaryzmach „Echa Katynia”](#), z udziałem prezesa IPN dr. Jarosława Szarka

15-18 kwietnia - [II Międzynarodowy Festiwal Filmowy o Totalitaryzmach „Echa](#)

[Katynia](#)". Tegoroczna edycja odbędzie się w formule on-line. Podczas festiwalu odbędą się 4 premiery produkcji filmowych IPN: [Fort](#) (reż. R. Pękała, R. Mazirzewski), [W imię prawdy. Tajny Instytut Katyński](#) (reż. J. Mańka), [Wybraniec bogów](#) (reż. K. Starczewski, R. Pękała), [Krzyż ponad swastyką](#) (reż. H. Z. Etemadi). Więcej szczegółów na stronie totalitaryzmy.pl

Portal tematyczny [Katyń 1940](#) poświęcony Zbrodni Katyńskiej

Druga połowa kwietnia - rozpoczęcie rekrutacji do kolejnej edycji konkursu [Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy...](#)

ODDZIAŁ IPN W BIAŁYMSTOKU

9 kwietnia, Białystok - [złożenie kwiatów pod tablicą poświęconą leśnikom zamordowanym na Wschodzie \(Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku\), pod tablicą poświęconą policjantom zamordowanym w Miednoje \(Wojewódzka Komenda Policji w Białymstoku\), pod pomnikiem katyńskim oraz od pomnikiem ofiar katastrofy smoleńskiej przy kościele św. Rocha w Białymstoku](#)

12-16 kwietnia - akcja na stronach Facebooka oraz stronach internetowych - „Porzuceni w dołach” - spoty i grafiki - przypomnienie sylwetek ofiar Zbrodni Katyńskiej z regionu

13 kwietnia, Białystok - [złożenie kwiatów pod pomnikiem ofiar mordu katyńskiego \(Park Konstytucji 3 Maja\)](#)

23 kwietnia - rozpoczęcie projektu „Rytmy pamięci” - *pamiętajmy o Katyniu* we współpracy z Podlaską Komendą Wojewódzką Ochotniczych Hufców Pracy. Projekt adresowany do młodzieży. W ramach 7 spotkań uczestnicy zapoznają się z historią Zbrodni Katyńskiej oraz nauczą się pisać teksty i rapować. Warsztaty raperskie poprowadzi Piotr Maksim, a celem projektu będzie stworzenie przez młodzież utworu rapowego o tematyce historycznej

DELEGATURA IPN W OLSZTYNIE

12-16 kwietnia, godz. 9.15 - emisja kolejnych odcinków audycji z cyklu „Leksykon Historyczny IPN” w Polskim Radio Olsztyn - o księżach poległych w Katyniu. Autorem audycji jest Krzysztof Kierski

13 kwietnia - konkurs na temat Zbrodni Katyńskiej przeprowadzony w mediach społecznościowych Delegatury IPN w Olsztynie

13 kwietnia, Olsztyn - [złożenie kwiatów na pl. Ofiar Katynia w Olsztynie](#)

ODDZIAŁ IPN W GDAŃSKU

13 kwietnia, Gdynia - złożenie kwiatów [pod tablicą upamiętniającą Marię](#)

[Odyniec](#): nauczycielkę, która w czasach stalinowskich nie bała się głosić prawdy o Zbrodni Katyńskiej, a za swoją postawę została skazana na 5 lat więzienia (Zespół Szkół Chłodniczych i Elektronicznych w Gdyni). Dla uczniów został przygotowany folder opowiadający historię Marii Odyniec

13 kwietnia, Kadyny - [złożenie kwiatów pod pomnikiem poświęconym 80 Ofiarom Zbrodni Katyńskiej](#)

13 kwietnia, Gdynia - złożenie kwiatów pod Pomnikiem Katyńskim na Cmentarzu Obrońców Wybrzeża w Gdyni-Redłowie

13 kwietnia, Gdańsk - złożenie kwiatów pod pomnikiem Golgota Wschodu na Cmentarzu Łostowickim

14 kwietnia, Gdańsk - Sala BHP - [wirtualne otwarcie wystawy elementarnej „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit”](#) (później zwiedzanie online)

14 kwietnia, Gdańsk, godz. 12.30 - briefing prasowy poświęcony II Międzynarodowemu Festiwalowi Filmowemu o Totalitaryzmach „Echa Katynia”, a także inicjatywom Oddziału IPN w Gdańsku w 81. rocznicę Zbrodni Katyńskiej

16 kwietnia, Gdańsk - [Seminarium online dla nauczycieli pt. „Za pierwszego Sowietą”](#). Na szkolenie złożą się obszerny wykład wprowadzający, który wygłosi badacz problematyki sowieckiej prof. Mariusz Wołos oraz prezentacja teki edukacyjnej „Agresja sowiecka na Polskę i okupacja wschodnich terenów RP (1939-1941)”, o której opowie jej autorka, Magdalena Dzienis-Todorczuk

materiał edukacyjny IPN Gdańsk o Zbrodni Katyńskiej [„Śpij kolego w ciemnym grobie, niech się Polska przyśni Tobie”](#) opracowany przez Katarzynę Underwood

[prezentacja na stronie internetowej Oddziału dokumentów zgromadzonych w Archiwum IPN Gdańsk dotyczących Zbrodni Katyńskiej](#)

DELEGATURA IPN W BYDGOSZCZY

13-27 kwietnia, Toruń - [prezentacja wystawy elementarnej „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit” przed Urzędem Marszałkowskim w Toruniu](#)

13-27 kwietnia, Bydgoszcz - prezentacja wystawy „Zbrodnia katyńska” w Areszcie Śledczym w Bydgoszczy

13 kwietnia, Toruń - [dyrektor IPN Gdańsk wraz z prof. Wojciechem Polakiem, przedstawicielami władz województwa oraz Stowarzyszenia Rodzina Katyńska](#) [złożyli kwiaty przed Epitafium Katyńskim w kościele jezuitów w Toruniu](#) [upamiętniającym ofiary zbrodni](#)

ODDZIAŁ IPN W KATOWICACH

13 kwietnia, Katowice, godz. 10.00 - [złożenie kwiatów pod pomnikiem Ofiar Katynia w Katowicach](#). W uroczystości weźmie udział dyrektor Oddziału IPN w

Katowicach, naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa oraz Ewa Bojanowska-Burak, prezes Stowarzyszenia Rodzina Katyńska w Katowicach

26 kwietnia, godz. 16.30-18.00 – szkolenie dla nauczycieli pt.: *Zbrodnia katyńska* na platformie ZOOM. W ramach szkolenia prelekcje: Angelika Blinda: *Czym jest propaganda? Rozważania teoretyczne*; Ryszard Mozgol: *Modus operandi zbrodni katyńskiej*; Adrian Rams: *Elementy składowe nazistowskiej i komunistycznej propagandy katyńskiej w latach II wojny światowej*; Angelika Blinda: *Warsztat edukacyjny „Śledztwo katyńskie”*. Szkolenie zorganizowane we współpracy z WOM Rybnik i WOM Bielsko-Biała

Kwiecień – film dokumentalny „Katyń. Dół nr 8”. Dokument zrealizowany jesienią 2009 r. na Białorusi i w Rosji oraz wiosną 2010 r. w Polsce, na zlecenie Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach. Film dostępny jest na [stronie internetowej Oddziału IPN w Katowicach](#) oraz na [IPNtv](#)

Kwiecień – artykuły dr Dominika Abłamowicza [Kilka katyńskich reminiscencji \(w tym problem tzw. dołu śmierci nr 8\)](#) i Rafała Michalskiego [Ostatni ślad. Karty pocztowe jako świadectwo wojennych losów Polaków](#)

ODDZIAŁ IPN W KRAKOWIE

13 kwietnia, Skomielna Biała – złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą Józefa Łopatę, ppłk. Wojciecha Wójcika i por. Andrzeja Wólczyńskiego, ofiary Zbrodni Katyńskiej

13 kwietnia, Nowy Targ – złożenie kwiatów przy Pomniku Katyńskim na cmentarzu komunalnym w Nowym Targu

13 kwietnia, Kraków – złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą płk. Felicjana Madeyskiego-Poraja, ppłk. Waleriana Orłowskiego, ppłk. Kazimierza Czyżewskiego, ofiary Zbrodni Katyńskiej

[Relacja ze złożenia wieńców pod tablicami upamiętniającymi ofiary Zbrodni Katyńskiej](#)

13 kwietnia, Kraków – prezentacja [wystawy „Zagłada polskich elit. Akcja AB – Katyń”](#) w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia”

13 kwietnia, Brzesko – prezentacja [wystawy elementarnej „Zbrodnia Katyńska. Zagłada polskich elit”](#)

13 kwietnia – spot okolicznościowy w MPK i publikacja plakatu edukacyjnego w [Galerii Plakatu IPN w Krakowie](#)

13 kwietnia, godz. 12.00 – [Krakowska Loża Historii Współczesnej on-line](#) – dyskusja wokół książki [„Małopolscy bohaterowie wojny polsko-bolszewickiej, ofiary zbrodni katyńskiej”](#) Transmisja spotkania będzie dostępna w Internecie

Kwiecień – prezentacja na stronie Oddziału IPN w Krakowie [wykładu on-line dr. Macieja Korkucia *Kłamstwo Katyńskie – od Stalina do Gorbaczowa*](#). Materiał jest

dostępny także w serwisie YouTube na [IPNtv](#)

DELEGATURA IPN W KIELCACH

13 kwietnia, Kielce, godz. 10.00 – [złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod pomnikiem ofiar zbrodni katyńskiej na cmentarzu Partyzanckim i pod pomnikiem Sybiraków na cmentarzu Starym w Kielcach](#)

16 kwietnia, Kielce, godz. 11.00 – złożenie kwiatów pod pomnikiem ofiar Katynia, Charkowa i Miednoje w Hucie Szklanej u stóp Świętego Krzyża

14 kwietnia, Kielce, godz. 14.00 – [promocja online książki „Tatuś Wasz jest w Rosji...” Listy kieleckich Katyńczyków](#) W dyskusji wezmą udział: Marek Jończyk, dr Marek Jedynak i prof. Jerzy Gapys. Transmisja na [profilu FB Delegatury IPN w Kielcach](#)

Kwiecień – sesja popularnonaukowa on-line dla uczniów I LO im. Żeromskiego w Kielcach, poświęcona tematyce Zbrodni Katyńskiej

ODDZIAŁ IPN W LUBLINIE

13 kwietnia, Lublin – [uroczystości upamiętniające ofiary zbrodni katyńskiej](#)

13 kwietnia, Lublin – ekspozycja na elewacji Oddziału IPN baneru dotyczącego Zbrodni Katyńskiej

13 kwietnia, Lublin i Tomaszów Lubelski – prezentacja [wystawy elementarnej „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit”](#)

9-13 kwietnia – [internetowy konkurs „Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit”](#)

DELEGATURA IPN W RADOMIU

10 kwietnia, Radom, godz. 10.00 – złożenie kwiatów pod pomnikiem Polaków pomordowanych na Wschodzie na Cmentarzu Rzymskokatolickim w Radomiu

11 kwietnia, Kowala, godz. 16.00 – kościół pw. św. Wojciecha w Kowali (pow. radomski) – [msza św. w intencji pochodzących z gminy Kowala: żołnierza WP Stefana Czarnieckiego i policjanta Jakuba Dygasa, zamordowanych w kwietniu 1940 r.](#) w ZSRR. Po mszy prezentacja broszury edukacyjnej przygotowanej przez Oddział IPN w Lublinie [Gdy zajdzie potrzeba, gdy zechce tak los. Katyńczycy z Kowali](#). W uroczystościach wzięli udział: naczelnik Delegatury IPN w Radomiu Danuta Pawlik, naczelnik OBEN w Lublinie Magdalena Śladecka, dyrektor Oddziału IPN w Lublinie Marcin Krzysztofik i Dyrektor BBH prof. Marek Wierzbicki, a także wójt gminy Kowala i starosta radomski

ODDZIAŁ IPN W ŁODZI

13 kwietnia, Łódź – [złożenie kwiatów i zniczy w miejscach poświęconych pamięci ofiar Zbrodni Katyńskiej](#)

Kwiecień – nagranie rozmowy z dr. Witoldem Wasilewskim nt. wydawnictwa IPN [Mord w Lesie Katyńskim. Przesłuchania przed amerykańską komisją Maddena w latach 1951-1952](#). Wywiad zostanie udostępniony w Internecie

[prezentacja na stronie internetowej oddziału materiałów dotyczących Zbrodni Katyńskiej zgromadzonych w łódzkim Archiwum IPN](#)

ODDZIAŁ IPN W POZNANIU

13 kwietnia, Poznań – [złożenie kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Katynia i Sybiru w ogrodzie zamkowym oraz przy krzyżu katyńskim na cmentarzu junikowskim](#)

ODDZIAŁ IPN W RZESZOWIE

14 kwietnia, Ropczyce – Powiatowe Centrum Edukacji Kulturalnej w Ropczycach – prelekcja dr. Jacka Magdonia (OBEM Rzeszów) poświęcona postaci kpt. Franciszka Kolbusza – oficera Legionów Polskich, Polskiej Organizacji Wojskowej oraz Wojska Polskiego, bohatera walk o niepodległość, parlamentarzysty II RP, ostatniego prezydenta Brześcia nad Bugiem, zamordowanego przez NKWD wiosną 1940 r. (białoruska lista katyńska). Prelekcja zostanie nagrana i udostępniona na stronie internetowej PCEK i IPN Oddział w Rzeszowie.

Wydarzenie połączone z otwarciem wystawy poświęconej ofiarom Zbrodni Katyńskiej z terenu powiatu ropczycko-sędziszowskiego pt. *Cena Niepodległości. Ofiary Zbrodni Katyńskiej*

W związku z obostrzeniami sanitarnymi związanymi z pandemią Covid-19 wydarzenie odbędzie się bez udziału publiczności.

13 kwietnia, godz. 15.30 – [seminarium dla nauczycieli „Zbrodnia Katyńska”](#) w formie online. Prowadzenie: Katarzyna Kyc (OBEN Rzeszów)

Kwiecień – nagranie dr. Piotra Szopy (naczelnika OBUWiM IPN w Rzeszowie) poświęcone tablicom katyńskim odsłoniętym w Kalwarii Pałacowskiej, Mielcu, Kidałowicach, Koźuchowie oraz wydawnictwom IPN na temat Zbrodni Katyńskiej

Kwiecień, Rzeszów – prezentacja wystawy plenerowej *Zbrodnia katyńska*

Kwiecień, Łupków – Zakład Karny w Łupkowie – prezentacja wystawy [Katyń. Zbrodnia, która miała być zapomniana](#)

ODDZIAŁ IPN W SZCZECINIE

od 6 kwietnia – [prezentacja etiud filmowych „Świat zgładzony w Katyniu”](#), prezentujących 13 sylwetek ofiar jednej z najtragiczniejszych zbrodni II wojny światowej. Nazwa cyklu koresponduje z [wystawą plenerową](#) stworzoną przez szczeciński oddział IPN

13 kwietnia, Szczecin – [złożenie kwiatów i zapalenie zniczy pod pomnikiem „Krzyż Katyński”](#) (Cmentarz Centralny w Szczecinie), oraz na grobie zmarłej w 2020 r. dr n. med. Ewy Gruner-Żarnoch, wieloletniej prezes Stowarzyszenia Katyń w Szczecinie, uczestniczącej w pracach ekshumacyjnych w Charkowie, która przez całe swoje życie walczyła o prawdę o Zbrodni Katyńskiej i pamięć o jej ofiarach. Jej grób jest równocześnie symbolicznym grobem jej ojca dr. Juliana Grunera – lekarza pediatry, jednek z ofiar Zbrodni Katyńskiej. Uroczystość miała oprawą wojskową. Organizatorem oficjalnych, miejskich uroczystości jest Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie we współpracy ze Stowarzyszeniem Katyń w Szczecinie oraz 12 Szczecińską Dywizją Zmechanizowaną

13 kwietnia – premiera broszury popularnonaukowej poświęconej aspirantowi Alojzemu Banachowi, jednaj z ofiar Zbrodni Katyńskiej i patronowi Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim. Premiera cyfrowej wersji broszury na stronie internetowej Oddziału IPN w Szczecinie oraz na portalu [przystanekhistoria.pl](#)

17 kwietnia, godz. 10.00 – [„Jak można uczyć o zbrodniach NKWD?” – szkolenie on-line dla nauczycieli](#) [Limit miejsc został wyczerpany]

Kwiecień, Szczecin – w ramach akcji „Katyń... ocalić od zapomnienia” planowane jest posadzenie trzech dębów pamięci oraz odstonięcie tablic pamiątkowych poświęconych funkcjonariuszom Policji Państwowej, ofiarom Zbrodni Katyńskiej

ODDZIAŁ IPN W WARSZAWIE

Od 9 kwietnia, Grodzisk Mazowiecki – prezentacja wystawy elementarnej [„Zbrodnia Katyńska 1940. Zagłada polskich elit”](#) w Grodzisku Mazowieckim przed kościołem Matki Bożej Nieustającej Pomocy przy ul. Piaskowej

ODDZIAŁ IPN WE WROCŁAWIU

1-23 kwietnia, Wrocław – prezentacja wystawy „Zbrodnia Katyńska” przed Komendą Wojewódzką Policji we Wrocławiu

11 kwietnia, Wrocław-Księża Małe, godz. 12:00 – prelekcja pt. „W 81 rocznicę zbrodni katyńskiej” w kościele pw. Matki Boskiej Wspomożycielki Wiernych (ul. Świątnicka 32)

13 kwietnia, Wrocław – Areszt Śledczy we Wrocławiu, ul. Świebodzka – referat

dr. Stanisława A. Bogaczewicza *Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej*.
„Przebaczyć, nie znaczy zapomnieć.” Ks. Stanisław Peszkowski. Referat nagrany w pliku audio i wyemitowany za pośrednictwem miejscowego radiowęzła oraz emisja nagrania *Mord katyński. Dokumenty zbrodni* – odczytane przez Olgierda Łukaszewicza (dokumenty) i Jacka Rozenka (komentarze). Fragmenty dokumentów w wersji pochodzącej z publikacji Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych

13 kwietnia, Wrocław - [uroczystości przed pomnikiem Ofiar Zbrodni Katyńskiej](#)

19 kwietnia 2021, Wrocław - uroczystości rocznicowe na Dworcu Głównym PKP we Wrocławiu 102. rocznicę powołania Flotylli Pińskiej oraz wykład pt. „Marynarze Flotylli Pińskiej - ofiary zbrodni katyńskiej”

19-20 kwietnia, Brzeg Dolny - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Brzegu Dolnym - Projekt Doły Śmierci - Zbrodnia Katyńska, w skład którego wchodzi: projekcja filmu „Katyń - ostatni świadek” oraz prelekcja na temat Zbrodni Katyńskiej dla podopiecznych ośrodka

30 kwietnia, Wrocław - Akademia Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu - projekcja filmu „Katyń - ostatni świadek” połączona z prelekcją dla podoficerów WP

Kwiecień - [prezentacja na stronie Oddziału IPN we Wrocławiu listów z obozu jenieckiego w Kozielsku](#), przekazanych w ramach projektu [Archiwum Pełne Pamięci](#)

Kwiecień - prezentacja na [Facebooku](#) ikonografik poświęconych Zbrodni Katyńskiej, które powstały w Oddziale IPN we Wrocławiu

DELEGATURA IPN W OPOLU

25 kwietnia, Opole - odsłonięcie pomnika Ofiar Zbrodni Katyńskiej w Opolu, przy ul. Hallera 2. Inicjatywa Opolskiej Rodziny Katyńskiej współfinansowana przez Oddział IPN we Wrocławiu